

Suretler

Cenab-ı Hakk'ın **Musavvir** isminin tecellisiyle eşyada suretler teşekkül etmiştir.

Her madde, mutlaka bir surete sahip bulunmaktadır.

Mahlûkat içinde en ziyade ihtiyâr sahibi olan insanların, kendi suretlerinin teşekkülünde hiçbir tesire sahip olamamaları şahadet eder ki, hiçbir hayvan, hiçbir nebat, hiçbir yıldız ve hiçbir zerre de suretini kendisi yapmamıştır.

Mahlûkata bu suretleri takan Zat-ı Akdes'in, **Musavvir** ismi tefekkür edilirken, takılan suretlerle mânâlar arasındaki münasebete dikkat edilmelidir. Her kelimenin ifade ettiği mânâyâ göre suret alması gibi, şu kâinat kitabındaki her bir harf, kelime veya cümle de bir mânâyâ göre suret almıştır. Meselâ, insan bedeni, insan ruhuna tam mutabık ve muvafık bir şekilde yaratılmıştır. **Şöyle ki:**

Hâlık-ı Hakîm, birer memleket hükmündeki her bir insan bedenine, padişah mânâsında bir **ruh** ve onun sadrazamı mesâbesinde bir **akıl** ihsan etmiştir. Bunlara hizmetkâr olarak da hafıza, hayâl, hissi-i müşterek gibi **dahiliyeciler** ve göz, kulak, dil gibi **hariciyeciler** lûtfetmiştir. El, ayak, mide ve sair âzalar ise o ruhun birer **âleti veya silâhı** makamında olup, ruh ve cihazatla hem menfaatlerini celb, hem de kendini zararlardan muhafaza etmektedir.

İşte bu âlet ve cihazatın her biri ve hepsi birden insan ruhuna tam muvafık ve münasip şekildedir. Meselâ, insanın eli ile akli arasında kuvvetli bir alâka vardır. Nitekim, farz-ı muhâl olarak, deveye akıl verilseydi cesedi bu madeni işlemeye, eli yazı yazmaya müsait olmadığından belki çıldıracaktı. Veya koyuna, insan eli takılsaydı, en azından israf olacaktı.

Diğer hayvanat ve nebatatta da durum aynıdır. Her bir hayvanatın ruhu birer model olmuş ve cesedi o modele tam muvafık olacak bir şekilde yaratılmıştır.